

21. Yüzyılda Bilgi Profesyonellerinin Yeterlilikleri

Düzeltilmiş Baskı, Haziran 2003

Çeviren: Figen Şahin*

Özel Kütüphaneler Derneği'nin İdare Heyeti için "Özel Kütüphaneciler için Yeterlilikler Özel Komitesi" tarafından hazırlanmıştır

Eileen Abels, Rebecca Jones, John Latham, Dee Magnoni, Joanne Gard Marshall

Bilgi Profesyoneli Kimdir ?

Bilgi profesyoneli, çalıştığı kuruluşun amaçlarının yerine getirilmesinde bilgiyi stratejik olarak kullanır. Bilgi profesyoneli bunu bilgi kaynaklarını geliştirerek, yayarak, yöneterek sağlar. Hedeflerine ulaşmada, teknolojiden çözümsel bir araç olarak yararlanır. Bilgi profesyonelleri, kütüphanecileri, bilgi yöneticilerini, bilgi ağı geliştiricilerini, bilgi simsarlarını ve danışmanlarını içerebilir, ancak onlarla sınırlı değildir.

Bilgi Kuruluşları Nelerdir ?

Bilgi kuruluşları, belli bir piyasaya, bilgiye dayalı çözümler sunan oluşumlar olarak tanımlanırlar. Bu tip kuruluşlar için sıklıkla kullanılan isimler, kütüphaneler, bilgi merkezleri, rakip istihbarat bölümleri, intranet bölümleri, haber kaynağı merkezleri, içerik yönetimi kuruluşları ve diğerleridir.

Arka Plan

Faal ve değişime açık bilgi profesyonellerinin kuruluşu olan Özel Kütüphaneler Derneği (SLA), uzun zamandır bu alandaki bilgi ihtiyaçları ile ilgilenmektedir.

* Figen Şahin, Amerikan Bilgi Belge Merkezi Direktörü. (fsahin@state.gov)

Derneğin üyeleri, yıllardır birçok ortamda, uzmanlaşmış bilgi yönetimi için gerekli yeterlilik ve yetenekleri araştırdılar ve kendi görüşlerini paylaştılar. İlk baskısı 1997 de yapılan yeterlilik dokümanı, devamlı olan sosyal, teknolojik değişimler ve işyeri ortamı değişikliklerinin ışığında, eski çalışmalarını birleştirmeyi ve onlara dayanmayı denedi. Bu doküman geniş çapta bilgi profesyonelleri tarafından, aynı zamanda eğitimciler, işverenler ve öğrenciler tarafından kullanıldı. 1997 baskısı <http://www.sla.org/competencies1997/> adresinde bulunabilir.

Düzeltilmiş 2003 baskısına hazırlık aşamasında, komite, önde gelen endüstrilerdeki son eğilimleri tartıştı ve diğer yeterlilik dokümanlarını gözden geçirdi. SLA'nın delile dayalı uygulamaları vurgulayan "Bilgimizi İşimizde Kullanmak" adlı düzeltilmiş araştırma demeci, büyük ölçüde geçerli bulundu. Delile dayalı uygulamalar, kullanıcılarımız için en iyiyi bulma yolunda, araştırma ve en iyi uygulamalardan çıkarılmış, güçlü delillere dayanan, bilinçli ve tutarlı profesyonel kararlar almayı içerir. Adı geçen araştırma demeci, yeterlilik dokümanına bir ek rehber olarak önerilmektedir. Bu SLA demeci, <http://www.sla.org/researchstatement> adresinde bulunabilir.

Bilgi çağında, bilgi yönetimindeki uzmanlar vazgeçilmezdir - Bilgiye dayalı kuruluşlarda hassas bilgi ihtiyaçlarına, acilen cevap vererek rekabet gücünü sağlarlar. Kuruluş içinde ve dışında üretilen bilgi, bilgiye dayalı kuruluş için can damarıdır, yenilikler ve devamlı öğrenim için aslen gereklidir. Entellektüel sermayesini anlamaya ve yönetmeye yeltenen herhangi bir kuruluş için, bilginin, çoğunlukla küresel bir çerçevede paylaşılması da gereklidir. Bilgi profesyonelleri, kuruluşun bütünü için, elde olan en iyi bilgi kaynaklarının toplanmasında, yerleştirilmesinde ve erişiminin düzenlenmesinde eşsiz bir rol oynar. Ayrıca, bilginin ahlaki ve uygun kullanımıyla ilgili standartların tasarlanmasında ve yerine getirilmesinde liderlik ederler.

Eğer bilgi profesyonelleri var olmasalardı, kuruluşlar çeşitli formatlarda depolanan ve gün geçtikçe artan bilgiyi kontrol edebilmek için uğraşıp dururlarken, yeniden keşfedilirlerdi. İnternet'in şaşırtıcı ölçüde büyümesi, elektronik iletişimin ve kayıt ortamlarının artması, özel hayatlarımızı ve işlerimizi değiştirdi. Aşırı bilgi yüklemesi, giderek büyüyen bir sorun ve bilgi profesyonellerine, bilgileri kaliteli bir şekilde süzgeçten geçirmeleri ve ihtiyaç duyulan bilgileri kullanışlı bir biçimde sunmaları için her zamankinden daha fazla gereksinme duyuluyor. Amaçlarını yerine getirebilmek için, bilgi profesyonellerinin, iki tip yeterliliğe gereksinimleri vardır:

Mesleki Yeterlilikler: Bunlar, uygulayıcının bilgi kaynakları ile ilgili bilgisi, erişim, teknoloji ve yönetim ile ilgili olanlar ve de bu bilgiyi en yüksek kalitede bilgi hizmetlerinin sağlanmasında temel olarak kullanma yeteneği ile ilgilidir. Her biri, belirli becerilerle artabilen, 4 ana yeterlilik vardır:

Bilgi Kuruluşlarının Yönetimi

Bilgi Kaynaklarının Yönetimi

Bilgi Servislerinin Yönetimi

Bilgi Araç ve Teknolojilerinin Uygulanması

Uygulanmış senaryolar, bilgi profesyonellerinin her çeşit kuruluşlarda icra ettikleri sayısız rol ve sorumlulukları açıklamaktadır.

Kişisel Yeterlilikler: Uygulayıcının etkin bir şekilde çalışmasını ve çalıştığı kuruluşa, kullanıcılarına ve de mesleğe olumlu katkılarda bulunmasını sağlayan bir takım yaklaşımları, becerileri ve değerleri temsil eder. Bu yeterlilikler, güçlü iletişimciler olmaktan, katkı yaptıkları ek değerleri göstermeye, devamlı değişen bir çevrede esnek ve olumlu yaklaşımlarını korumaya kadar varan çeşitlilikler gösterir.

Temel Yeterlilikler: Hem mesleki, hem kişisel yeterlilikleri birbirine bağlar. Bu iki esas yeterlilik her bilgi profesyoneli için kesinlikle zorunludur. Eğitimli profesyoneller olarak, bilgi profesyonelleri bilgilerini geliştirmenin ve paylaşmanın değerini bilirler; bunu da dernek ağları sayesinde, konferanslarda, her türlü yayınlarda ve işbirlikleri içinde araştırmalar yürüterek ve paylaşarak başarırlar. Bilgi profesyonelleri ayrıca mesleki ahlak ilkelerini onaylarlar ve onlara bağlıdırlar. Bu iki belli başlı temel yeterliliğin önemi yeterince vurgulanamaz; bunlar mesleğin değeri, geçerliliği ve devamlılığı için fevkalade üstün özelliklerdir.

Bu dokümanda ana hatları çizilen yeterlilikler, profesyonel gelişme, eksiklerin tamamlanması ve değerlendirmeler için bir grup araçtır. Belirli görevler çeşitli yetenek düzeylerinde bazı özel yeterlilikler gerektirecektir. Biz sizi, kendinizin, meslektaşlarınızın ve kuruluşunuzun büyümesi ve geliştirilmesinde yol haritası yaratırken bu yeterlilikleri kullanmanız konusunda yöreklendiriyoruz.

Temel Yeterlilikler

Bilgi profesyonelleri, meslek hayatları boyunca, en iyi uygulamalarını ve deneyimlerini paylaşarak mesleğin bilgi temeline katkıda bulunur ve bilgi kaynaklarını, hizmetlerini, ve yönetim uygulamalarını öğrenmeye devam ederler.

Bilgi profesyonelleri, mesleki kusursuzluğa, meslek ahlakına ve de mesleki değerlere ve ilkelere kendilerini adarlar.

Profesyonel Yeterlilikler

A. Bilgi Kuruluşlarının Yönetimi

Bilgi profesyonelleri, bir kişiden birkaç yüze kadar değişebilen miktarda çalışan barındıran, çeşitli büyüklükteki bilgi kuruluşlarını yönetirler. Bu kuruluşlar ticaretle, eğitimle, kamuyla, hükümetle ilgili veya sivil toplum kuruluşu gibi herhangi bir ortamda bulunabilir. Bilgi profesyonelleri, sunumları kavranamayan, piyasaları devamlı değişen, kurumsal başarıya ulaşmada hem yüksek teknolojinin hem de yüksek erişimin hayati öneme sahip olduğu, bu kuruluşların yönetiminde en üstün ve seçkin seviyelere yükselirler.

- A.1 Bilgi kuruluşunu, paydaşlar, ve tedarikçi firmalarla oluşturulan işbirlikleri aracılığıyla, bağlı olduğu kuruluşun veya ana müşteri gruplarının stratejik hedefleriyle aynı hizaya sokar ve destekler.
- A.2 Bilgi kuruluşunun önemini, bilgi servisleri, ürünleri, ve politikaları da dahil olmak üzere değerlendirir ve üst yönetime, ana hissedarlara, ve müşteri gruplarına iletir.
- A.3 Etkili bir yönetimi, işlevsel ve mali yönetim işlemlerini hayata geçirir; işlevsel ve stratejik düşünceler arasında denge sağlayan kararların alınmasında, mantıklı mesleki ve mali yargılara varır.
- A.4 Üst yönetimin, kuruluş için bilgi uygulamaları, araç ve teknolojileri ve politikaları ile ilgili stratejilerine ve aldığı kararlara etkili bir şekilde katkı yapar.
- A.5 Etkin bir bilgi hizmetleri takımı kurar ve önderlik eder. Bilgi kuruluşunda çalışan kişilerin, profesyonel ve kişisel gelişimlerini en üst düzeye çıkarır.
- A.6 Bilgi servis ve ürünlerini, resmi ve gayriresmi olarak internet ağını kullanarak, karşılıklı iletişim ile, sunumlar, sohbetler, konuşmalar sırasında, veya yayınlarla pazarlar.
- A.7 Sunulan bilgi hizmeti çeşitlerini sürekli olarak iyileştirmek amacıyla, yeni hizmet ve ürünlerin geliştirilmesi, var olan servislerin değiştirilmesi veya bazı servislerin elenmesi ile ilgili kararları destekleyen, var olan en iyi delilleri toplar.
- A.8 Kuruluşa, telif hakları ve fikri mülkiyet konuları ve bunlara uyulması ile ilgili olarak tavsiyelerde bulunur.

Uygulanmış Senaryolar

İlgili kuruluşun amaçlarını destekleyen ve bilgi kuruluşu için uzun-vadeli esnek amaçlar ve kısa-vadeli öncelikler tesis eden, stratejik ve iş planları geliştirir.

Kuruluş için, stratejilere erişmek ve müşteri ve ana paydaşları memnun etmek amacıyla, kişilerin enerjik bir şekilde çalışması için ortak bir görüşü telkin eder ve zorlayıcı bir misyon yaratır.

Güncel ve potansiyel müşteri gruplarına, yeni ve gelişmiş bilgi çözümleri ile ilgili kavramları belirlemek için bu grupların bilgi davranışları ve problemleri ile ilgili pazar araştırması yapar. Bu kavramları, özel hazırlanmış bilgi ürünleri ve servislerine dönüştürür

Kurumun, stratejileri ve öncelikleriyle bağlantılı, anlaşılabilir, açık performans beklentilerini belirler.

Çalışanlara mesleki gelişme fırsatları sağlar.

Bilgi servis ve ürünleri için yatırımın geriye dönüşümünü hesaplar veya bilgi kuruluşunun diğer ölçülebilir katkılarını geliştirir.

Üst yönetimle iletişim kurarak, bilgi kuruluşunun katma değerlerini müşterilere ve ana paydaşlara açıkça gösterir.

B. Bilgi Kaynaklarının Yönetimi

Bilgi profesyonelleri, bilgi kaynaklarının toplam yönetiminde, bu uygun kaynakların belirlenmesini, seçilmesini, değerlendirilmesini, güvenli saklanmasını ve erişiminin sağlanmasını da kapsamak üzere uzmanlaşmışlardır.

Bu kaynaklar her tür ortam ve biçimde bulunabilirler. Bilgi profesyonelleri, kişileri de ana bir bilgi kaynağı olarak görür ve önemserler.

- B.1 Yaratılışından veya satın alınmasından, imha edilmesine kadar, tüm hayat döngüsü boyunca, bilgiyi yönetir. Bu ise bilginin düzenlenmesini, kategorize edilmesini, kataloglanmasını, sınıflanmasını, dağıtılmasını, taksonomilerin, intranet ve extranet içeriklerinin, kelime hazinelerinin yaratılıp yönetilmesini içerir.
- B.2 Müşterilerin bilgi ihtiyaçlarını, onların öğrenme ve iş süreçlerini derinlemesine kavrar ve buna dayanarak dinamik bir bilgi kaynakları koleksiyonu kurar.
- B.3 Bilgi kaynaklarının içerik ve biçimleri konusunda, kritik şekilde değerlendirme, seçme ve eleme kabiliyetini de içeren bir uzmanlık bilgisi sergilerler.
- B.4 Kuruluş dışında yayınlanan ve içinde yaratılan, en iyi bilgi kaynaklarına erişimi sağlar ve içeriğin, kuruluşun her yerine, bir dizi uygun bilgi erişim aracı kullanılarak yayılmasını sağlar.
- B.5 Gerekli olan bilgi ürün ve servislerinin alımı ve lisans anlaşmaları için görüşmeler yapar.

B.6 Kuruluş dışında yayınlanan ve içinde yaratılan bilgi kaynakları ile ilgili bilgi politikaları geliştirir ve bu politikaların gerçekleştirilmesi ile ilgili tavsiyelerde bulunur.

Uygulanmış Senaryolar

Bilgi uzmanları en iyi bilgi kaynaklarını belirlemede uzmandırlar. Kaynakların değer katılmış özelliklerinin, maliyetleri karşılıyıp karşılamadığını kararlaştırmak için bedava ve ücretli kaynakları karşılaştırarak, birden fazla sağlayıcının sunduğu kaynakların özelliklerini inceleyerek, ve sağlayıcılarla yapılan pazarlıklar sonucu en uygun fiyatlı kontratları imzalayarak, kuruluş için bu kaynaklara erişimi sağlarlar.

Bilgi profesyonelleri, biçim, dil, içerik ve kapsam açısından uygun, kullanıcı grubunun özel ihtiyaçlarına göre, içerik ve erişim yeteneklerini uyarlamayı sağlayan özellikler sunan bilgi kaynaklarını seçer ve korurlar.

Bilgi profesyonelleri, yapılan yatırımlardan en yüksek değeri elde etmek üzere, kuruluşun hem içinde, hem dışında grup ücretlendirmesi veya diğer işbirliği düzenlemeleri sağlamak için, birlikte çalışabilirler.

Bilgi profesyonelleri, müşteriye özel, yeni bilgi koleksiyon ve kaynakları yaratmak için, dışarıda yayınlanan ve kurum içinde yaratılan bilgi kaynaklarını tümleştirir.

Bilgi profesyonelleri, belli kullanıcı grupları için, üzerinde bazı değişiklikler gerekeceğini bildikleri, bazı hazır bilgi ürünlerini kullanabilirler; bilgi profesyonelleri daha sonra bu ürünleri seçer veya tasarlayıp gerekli değişiklikleri uygularlar.

Bilgi profesyonelleri, devamlı kullanım için, teknik raporları, standartları, en iyi uygulama rehberlerini ve diğer iç dokümanları seçer, saklar ve erişilebilir halde bulundururlar.

Bilgi profesyonelleri, yönetmelik gerekliliklerini yerine getirmek için, doküman saklama çizelgeleri ve erişim prosedürleri kururlar.

C. Bilgi Servislerinin Yönetimi

Bilgi profesyonelleri, fikir aşamasından, tasarım, geliştirme, test etme, pazarlama, paketleme teslim ve bu sunumların geri alınmasına kadar bilgi servislerinin tüm yaşam döngüsünü yönetirler. Bilgi profesyonelleri, bütün bu süreci izlerler veya belli aşamalara yoğunlaşırlar, ancak kullanıcıların kendi çalışmalarında ve öğrenim faaliyetlerinde, bilgileri derhal tümleştirmeleri ve uygulamaları için, sunumlar sağlama konusundaki uzmanlıkları tartışılmazdır.

- C.1 Kuruluşun ve müşteri gruplarının stratejik yönleriyle aynı düzlemde, müşteriye ön planda tutan ve mali yönden tutarlı bir bilgi hizmetleri portfolyosu geliştirir ve sürdürür.
- C.2 Var olan ve potansiyel müşteri gruplarına, yeni ve geliştirilmiş bilgi çözümleri için kavramlar belirler ve bu grupların bilgi davranışları ve problemleriyle ilgili piyasa araştırmaları yapar. Bu kavramları, uyarlanmış bilgi ürün ve hizmetlerine dönüştürür.
- C.3 Müşteriler için bilgileri araştırır, analiz eder, sentezler ve doğru cevaplara, eyleme dönüştürülebilir bilgiye ulaştırır. Böylece müşterilerin hemen uygulamaya geçmelerini sağlayıcı araçlara ve yeteneğe sahip olmalarını garantiye alır.
- C.4 Bilgi sunumlarının kalite ve değerini devamlı ölçmek için ve her sunumun portfolyoya uygunluğunu garantileyen, uygun önlemleri almak için, uygun ölçüm yolları geliştirir ve uygular.
- C.5 Bilgi kaynaklarının ve servislerinin değerini sergilemek ve sürekli geliştirmek için, delile dayalı yönetimi kullanır.

Uygulanmış Senaryolar

Müşterilerin işlemlerini, bilgi davranışlarını ve bilgi servislerinin en etkili nasıl kullanılacağını anlamak için, müşterilerinin çalışma ortamlarında, aktivitelerinde, projelerinde çalışmak için fırsat kollar.

Bilgiyi, doğru cevaplara ulaşacak ve müşteriler için uygulamaya yönelik bilgilerin elde edilmesini sağlayacak şekilde analiz eder ve sentezler. Müşterilerin, bu bilgileri derhal uygulamaya koyabilmeleri için, gerekli araç ve yeteneklere sahip olmalarını sağlar. Müşterilerin, belirli ihtiyaçlarına ve kullanım şekillerine tam olarak cevap vermek üzere, bilgi servislerini uyarlarlar.

Rakibe yönelik istihbarati, ticari istihbarat, endüstri gözlemleri, konu göstergeleri gibi bilgi paketlerini ve duyuru hizmetlerini, müşterileri için geliştirir ve onlara ulaştırır.

Müşterilerini, bilgi okuryazarlığı, internet kullanımı ve bilgi kaynaklarının belirlenme ve değerlendirilmesi konularında eğiten ders programları geliştirir, iletir ve yönetir.

Bir hizmetinin değeri ve kuruluşun yetenekleri ile ilgili, akla dayalı kanıtları sunmak için, delile dayalı yönetim tekniklerini kullanır. Servis ve ürünlerin kullanımıyla, müşteri memnuniyetiyle ilgili ve servis ve ürünlere, kurumsal veya müşterilerin yaptığı etkilerle ilgili, ölçüm sistemleri geliştirir ve uygular. Anketler, araştırmalar, söyleşiler, belli gruplara odaklanma ve gözlemeleme gibi araştırma araçları kullanarak, müşterilerin bilgi isteklerini ve eksikliklerini

düzenli olarak değerlendirir.

D. Bilgi Araç ve Teknolojilerinin Uygulanması

Bilgi profesyonelleri en iyi servisleri aktarmak için, en güncel ve uygun teknoloji araçlarını çalışır duruma getirirler, en geçerli ve erişilebilir kaynakları sağlarlar, müşterilerin bilgi kullanımını arttırmak için öğrenim araçları verirler ve 21. yüzyılın kütüphane ve bilgi ortamından yararlanırlar.

- D.1 Güncel ve yeni ortaya çıkmakta olan bilgi araçlarını değerlendirir, seçer ve uygularlar. Ayrıca bilgiye erişim ve ulaştırma için çözüm yolları yaratırlar.
- D.2 Kurum içinde, bilgi erişimi ve kullanımını iyileştirmek için, veri tabanlarında, dizinlemede, üst veri, bilgi analiz ve sentezlemesinde uzmanlıklarını hayata geçirirler.
- D.3 Müşterilerin bilgi dokunulmazlıklarını korur ve kişisel gizlilikle ilgili tartışmaları takip eder ve cevaplandırır.
- D.4 Halihazırda geçerli olmayan, ancak gelecekte, bilgi kaynakları, hizmetleri ve uygulamaları olarak uygun araçlar haline gelebilecek ve gelişmekte olan teknolojileri günü gününe izler.

Uygulanmış Senaryolar

Bilgi profesyonelleri, teknoloji satıcıları ile, geri bildirim sağlayan, iyileştirmeler öngören, müşterilerin ihtiyaçlarını ön planda tutan, etkin birer ortaklırlar.

Bilgi profesyonelleri, profesyonel ve revaçta olan dokümanları okuyarak, denk tartışmalara, kurslara, çalışma gruplarına, konferanslara katılarak, gelişmekte olan teknolojilerden haberdar olur. Bilgi uzmanları, kurumun her seviyesine, teknoloji akımlarının, kurumu ve müşterilerini nasıl etkileyebileceği konusunda, tavsiyelerde bulunabilecek şekilde, hazırlıklı olur.

Bilgi profesyonelleri, ortaklıklar oluşturmak, üst yönetimde ortaklık elde etmek, proje yönetimi döngüsünü izleme ve kuruluşun bütün hayati seviyelerine iletme yoluyla, teknoloji girişimlerinde, önderlik ederler.

Bilgi profesyonelleri, yeni teknoloji araçları geliştirildikçe, onları test eder, seçer ve kullanırlar.

Bilgi profesyonelleri, gizlilik, erişim, bilginin kullanımı ve naklinde açıklığı ve teknolojinin hizmete sunulmasını etkileyebilecek, en son çıkan, politik ve yasamayla ilgili girişimleri takip eder.

Bilgi profesyonelleri, bilgi araç ve teknolojilerinin kullanımı konusunda, diğer kişileri, internet üzerinde veya özel veri tabanlarında, istedikleri bilgileri bulmaktan, bilgi araçlarını, müşterilerinin iş akışı veya ders programlarını uyumlandırmaya kadar çeşitli konularda eğitirler.

Kişisel Yeterlilikler

(Aşağıdaki “Uygulanmış Senaryolar”a bakınız)

- Her bilgi uzmanı:
- Tartışma konularını araştırır ve yeni fırsatlardan yararlanır.
- Geniş bir bakış açısına sahiptir.
- Etkili iletişim kurar.
- Fikirleri açık bir şekilde sunar; kendine güvenli ve ikna edici bir şekilde görüşür.
- Ortaklıklar ve anlaşmalar yaratır.
- Karşılıklı saygı ve güvene dayalı bir çevre kurar, farklılıklara saygı duyar ve değer verir.
- Takım yaklaşımını benimser; işbirliği, öncülük ve izlemek arasındaki dengeyi önemini kabul eder.
- Ölçülü tehlikeleri göze alır; zıt görüşlerle karşılaşınca, cesaret ve direnç gösterir.
- Planlar, önem sırasına koyar ve nazik olan konulara öncelikle odaklanır.
- Kişisel mesleki tasarımlarda bulunur.
- Yaratıcı ve yenilik yapıcı şekilde düşünür; yeni veya yaratıcılık fırsatlarını araştırır.
- Profesyonel bir ağ kurmanın ve kişisel mesleki planlamanın değerini bilir.
- İş, aile ve topluma olan yükümlülüklerini dengede tutar.
- Devamlı değişiklik olan bir zamanda, esnek ve olumlu kalır.
- Kendisinin ve başkaları için olan başarıları kutlar.

Sonuç

İşte bunlar 21. yüzyıl için, bilgi uzmanlarının sahip olması gereken yeterliliklerdir. Kökleri geçmiştir ve de geleceğe doğru uzanırlar. Bu yeterlilikler, bilgi çağında, gelişmenin temelini oluştururlar. Bilgi uzmanları, bu alanın genişleyen doğasını ve karşılıklarına çıkan güçlükleri bilir ve benimserler.

Mesleğin esası aynı kalmakla birlikte, bilgi dağıtım yöntem ve araçları, faaliyet alanı büyümeye ve ciddi şekilde değişmeye devam etmektedir. Müşteri

ve içerik merkezli yaklaşımlarını korurken, meslekte çalışanlar en yüksek düzeyde hizmet edebilmek için, gittikçe artan düzeylerde, bilgi teknolojisiyle ilgili, ileri bilgiye gereksinim duymaktadırlar. Devamlı ortaya çıkan fırsatlar, hazırlıklı profesyonelleri daha önceden görünmeyen, gelişmiş bilgi erişimi, açıklamaları, sentezleri, ürün geliştirme, küresel düzeyde sanal hizmetler gibi alanlara itecektir.

Yeterlilikler Özel Komitesi, bu dokümanın gelişen bilgi ve uygulama esasında devam eden tartışmalarla, gelişip büyüyeceğini ummaktadır. Özel Kütüphaneciler Derneği, üyelerini, bu yeterliliklerle ilgili faaliyetlerinin örneklerini sağlamak konusunda cesaretlendiriyor. Delil esaslı uygulamalara dayalı, paylaşılan bir kültürün kurulması şeklinde karşılıklı destekleşme, ilerdeki mücadelelerin karşılanmasında anahtar olacaktır. Komite, üyelerini, daha önce bu kavramla ilgili ek bilgi olarak bahsi geçen, derneğin “Bilgimizi Uygulamaya Geçirmek” adlı araştırma demecine başvurmalarını tavsiye etmektedir.

Kişisel Yeterlilikler

Yeterlilikler Geliştirme Komitesi Tarafından Hazırlanan Uygulanmış Senaryolar, Ocak 2004:

Mücadele konularını arayıp bulur ve yeni fırsatlardan yararlanır

- Kurum içinde bir bilgi lideri gerektiren yeni görev ve rollerin faal bir şekilde peşine düşer.
- Geniş bir yelpazedeki ortamlarda, çeşitli bilgi sorunlarını, uzmanlaşmış bilgi ve yetenekleri ile çözebileceğini ispat eder.
- Müşteri ve kullanıcılarını etkileyebilecek değişiklikleri öngörür; hizmet ve program seçenek ve sunumlarını araştırır.
- Başkalarının yeni fikirler geliştirmelerine yardımcı olur.
- Yeni bilgi fikir, ürün ve hizmetlerinde teknolojiyi kolaylaştırıcı bir unsur olarak görür ve kullanır.

Geniş bir bakış açısı vardır

- Bağlı olduğu kuruluşun, içinde çalıştığı çevreyi ve kütüphane veya bilgi servislerinin, bu çalışmalara nasıl katkıda bulunabileceğini anlar.
- Kütüphane ve bilgi servislerini, bilgili kararlar almak şeklindeki büyük işlemin bir parçası olarak görür; kurumun rekabette avantajlı durumda olması için önemli olan istek ve projelerine en büyük önceliği verir.

- Bağlı olduğu kurumu veya kütüphanecilik mesleğini etkileyebilecek başlıca eğilimleri ve dünya olaylarını izler; bu gelişmelerin etkilerini düşünür ve bunlardan yararlanmak için kütüphane ve bilgi servislerini yeniden düzenler.

Etkili iletişim kurar

- Fikirleri açık, anlaşılır, kısa olarak, hevesle, sözlü veya yazılı olarak, her zaman dinleyicilerinin dilinde ve onların algılarını ve bakış açılarını anlayarak sunar.
- Bütün dinleyici gruplarına, profesyonel ve sıcak, cana yakın bir sunum şekli sergiler.
- Canlı, cevval bir şekilde dinler, düşünür ve sonra cevap verir.
- İletişim yetenekleriyle ilgili geribildirim ister ve bunları, kendini geliştirmek için kullanır.
- Fikirleri açıkça sunar; kendine güvenli ve ikna edici şekilde müzakere eder
- Etkili, açık ve iddialı mesajlar nakleder ve diğerlerinin aynısını yapması için, onları yetiştirir.
- Mümkün olan en iyi bilgiyi sağlamadaki yeteneğine inanır ve çalışanlarına, yönetime ve kullanıcılarına da bu mesajı aktarır.
- İnce bir müzakere ve taraflar için en yararlı şartları sağlama yeteneği sergiler.

Ortaklıklar ve ittifaklar yaratır

- Tamamlayıcı bilgi ve yetenekleri iyileştirmek için, kurum içinde, bilgi teknolojisi veya insan kaynakları gibi diğer işler arasında ittifak arayışındadır.
- Kaynak paylaşımını iyileştirmek için, kuruluş içinde veya dışında, diğer kütüphaneler veya bilgi servisleri ile ortaklıklar oluşturur.
- Ürünleri, servisleri ve işlemleri daha yararlı kılmak için, içerik, teknoloji sağlayıcıları ve diğer bilgi sağlayıcılar ile ittifaklar arayışındadır.
- Uygun ve kullanışlı çalışmalar yapmak için, kütüphanecilik ve bilgi bölümlerindeki araştırmacılar ile ittifaklar kurmaya çalışır.

Karşılıklı saygı ve güvene dayalı bir çevre kurar; farklılıklara, çeşitliliğe değer verir

- Başkalarına saygılı davranır ve çeşitliliğe değer verir.

- Kendi güçlü yanlarını ve başkalarının tamamlayıcı özelliklerini bilir.
- Zamanında ve isabetli teslimat yapar, başkalarının da aynısını yapmasını bekler.
- Herkesin katkısına değer verildiği ve kabul gösterildiği sorun çözücü bir ortam yaratır, diğerlerinin katkılarını iyileştirmelerine yardım eder.
- Devamlı bir bilgi gelişimini destekleyen ve kişilerin katkılarına değer verilen bir çalışma ortamını savunur.

Takım yaklaşımını kullanır; beraber çalışma, öncülük etme ve izleme arasındaki dengeyi bilir

- Bulunduğu mevkiye veya seviyeye bakmaksızın, takımın bir parçası olarak çalışır.
- Liderlik ve beraber çalışma yeteneklerini geliştirir ve kullanır.
- Liderlik yetenekleri ve şekilleri konusundaki eğilimleri takip eder ve bu bilgiyi, değişik düzenlerde, kendisinin ve başkalarının, en etkin ve uygun yaklaşımları geliştirmesine yardım etmek için kullanır.
- Diğer takım üyelerine öğüt verir ve gerektiği zaman başkalarına danışır.

Ölçülü riskler alır; karşıt görüşlerle karşılaştığı zaman, cesaret ve dayanıklılık gösterir

- Karşı konulma durumunda, cesaret gösterir.
- İlk başta olaylara olumsuz yaklaşabilen yönetimdekileri, evet demeye ikna etmek için, neler gerektiğini iyice anlamak amacıyla, onlarla yakın şekilde çalışır.
- En kötü ne olabileceği sorusunu sorar, eğer bu cevapla yaşayabileceklerini düşünürse, gerekli adımları atmaktan çekinmez.

Planlar, öncelikleri belirler, ve en nazik konuya odaklanır

- Kaynakları (İnsan kaynakları, içerik ve mali kaynaklar da dahil olmak üzere), en etkin şekilde kullanmak için, devamlı ve dikkatli bir planlama gerektiğinin farkındadır.
- Acil olan işlemler, kütüphane veya hizmet kurumunun stratejik hedefleriyle aynı doğrultuda değilse, acil olanın, nazik ve tehlikeli olanın önüne geçmesini reddeder.
- Uzun-vadeli planların, günlük karar ve işlemleri yönlendirmesini sağlamak

için, kendisinin ve diğerlerinin, kişisel hedef ve amaçlarını, stratejik zorunluluklarla birleştirir.

- Kurumun hedefleri doğrultusunda ilerlemesini ve beklenmeyen gelişmelere cevap verebilmesini sağlamak için, planları düzenli olarak gözden geçirir.

Kişisel mesleki planlama sergiler

- Devamlı öğrenim ve kişisel gelişim içeren bir mesleğe bağlıdır. Öğrenmek, gelişmek ve aynı zamanda uzun vadeli mesleki planlama için fırsatlar bulmak amacıyla, kişisel sorumluluk alır. Gelişen kişisel ve mesleki amaçların dengesine ulaşmaya dayalı, güçlü bir kişisel değer duygusu besler.
- Yönetimden, müşterilerden ve nasihatçilerinden, icraatıyla ilgili geri-bildirim ister ve bunu sürekli gelişim için kullanır.
- Kendi tercih ettiği geleceği hayal eder ve oraya, başarılı bir şekilde ulaşmak için, bir yol haritası çizer.

Yaratıcı ve yenilikçi şekilde düşünür; yeni buluş fırsatları araştırır.

- Diğer bölümlerin, bilgiyi işlerine nasıl uyarladıklarını daha iyi anlamak için, bilgi servisleri bölümü veya kütüphane dışındaki görev ve projelerin peşine düşer; bu anlayışı, kullanıcıları için zaruri olan, orijinal servis ve programlar yaratmak için kullanır.
- Hem kütüphanecilik alanı içindeki, hem de dışındaki yeni fikirleri, geleceği önceden anlamak, etkilerini tahmin etmek ve yeni fırsatlar şekillendirmek için, düzenli olarak, inceden inceye araştırır.
- Var olan işlere, yöntem ve servislere eleştirel bir gözle bakar. Bu iş, yöntem ve servislere getirilebilecek değişiklikleri inceler ve olabirliklerini sorgular.

Mesleki örgütlenmenin ve ağların değerini bilir

- Diğer bilgi hizmeti sağlayıcıları ile karşılaştırmalar yaparak ve ortaklıklar ve ittifaklar kurmak için, anlayış bilgi ve yeteneklerini paylaşarak, SLA (Özel Kütüphaneler Derneği) ve diğer mesleki derneklere faal olarak katılır ve katkıda bulunur.
- Telif hakları ve global bilgi altyapısı gibi önemli bilgi politikaları konularında, bilgi uzmanlarının birbirleriyle iletişim kurabildikleri ve tek bir sesle konuşabildikleri, bir meydan gereksiniminin farkındadır.

- Güçlü bir mesleğin kurulumu ve sürdürülmesi yönünde katkıda bulunur; böylelikle meslektaşlarının, kullanıcılarının ve daha geniş anlamda cemiyetin gözünde, mesleğin değerini arttırır.

İş, aile ve toplum hayatındaki zorunlulukları dengede tutar

- Kendini ve başkalarını, dengeli bir hayat tarzı arayışında, devamlı destekler. Tüm ilgililerin, sağlıklı, tatminkar bir mesleki ve özel hayat sürdürebilmeleri için, fırsatları en iyi şekilde değerlendirir.

Devamlı bir değişim ortamında, esnek ve olumlu yaklaşımını korur

- Zamanın akışı içinde, değişen ihtiyaçlara cevap verebilmek için, değişik sorumlulukları istekle üstlenir.
- Olumlu bir yaklaşım sürdürür ve başkalarının da aynı şekilde davranması için yardımcı olur.
- Çözümler arar ve problem çözme işlemlerini başlatır.

Kendisinin ve başkalarının başarılarını takdir eder

- Kuruluş, dernek ve toplum içinde çalışanları ve meslektaşlarını, ödüller için aday gösterir.
- Küçük ve büyük başarıların kabul edildiği, kutlandığı ve ödüllendirildiği bir çevre yaratır ve katkıda bulunur.
- Küçük fikirlerin fark yarattığını bilir, kuruluş ve meslek içinde karşılıklı destek ve paylaşımı teşvik eder.
- Kendisinin ve başkalarının başarılarını kutlar; hakkıyla yerine getirilmiş bir görevden ötürü gurur duyar.

Devamlı güncellenen “Kariyer Planlama ve Yeterlilikler” web sitesi aşağıdaki adreste bulunabilir: www.sla.org/competenciesportal